

KORRESPONDENTA — WARSZAWSKIEGO

W. Sobotę o godzinie 10. zrana.

Roku 1792.

Z Grodna dnia 12. Grudnia. Przybył tu z Peterzburga pierwszy z Delegatów Xże Franciszek Sapieha Kanclerzyc W. W. X. Lit: iako Konsyliarz Generalney Konf: Lit.

Projekt względem uformowania Deputacyi do Formy Rządu, przez J.W. Potockiego Generalney Konfederacyi Koron: Marszałka podany.

KONFEDERACYA GENERALNA WOLNYCH OBU NARODOW ZŁĄCZONYCH.

Krusząc i niszcząc Dzieło szkodliwe, którym odwieczną naszą Rzpltę wywróciwszy; nie trwałą, źle stosowaną, położeniu naszemu i geniuszowi Narodu przeciwną Monarchizmu formą do Anarchii i zguby prowadzono, a przywracając właściwą i od Przodków Nam zostawioną wolność Republikantką, którą rządną, stałą, i bezpieczną Potomkom zostawić usiłuje, do układania Projektów rządowych, nie mniej i do stosowania tych, które przywiązani do Rzpltey współ-bracia nasi przesyłają i przesyłać będą; iako też do czynienia popraw żądanych, do Projektów w izbie Konfederacyi O. N. Deputacye z niżej wyrażonych Osob wyznacza; z Wielko-Polski NN. z Mało-Polski NN, z Litwy NN. Którzy to pod Prezydencją pierwszego ex ordine zasiadłszy, Projekta Rządowe wszystkie zkażkołwiek przychodzące roztrząsać, stosować, i swoje formować będą, nie oddalając się bynajmniej od zasad pierwsiastkowych Przodków naszych, które Rzpltę stanowią, i które świętością Przyśięgi Bogu i Oyczyźnie wykonaney, Konfederacya O. N. utrzymać i zabezpieczyć przyrzeka. Praca ich będzie w niżej opisanych widokach:

1mo. Prawa kardynalne z Praw dawnych Rzpltey wyciągnie, przydawszy do nich to, co wolność, udzielność, siłę, i bezpieczeństwo Rzpltey załatwić i uwiecznić może, a co oddali na zawsze wszystkie innowacye szkodliwe Stanowi Rzpltey, i uzurpacye: iey tylko służącej władzy udzielney.

2do. Formę obradom Narodu odwiecznie wolnego tak przepisze, aby potrzebnym porządkiem wolność każdego Obywatela od intrygi szkodliwej i gwałtu, którego wolny znać nie powinien, była zabezpieczona.

3tio. Administracyą rzeczy publicznych tak ułoży, aby wykonywać władza przy tegiey exekucyi praw Rzpltey nigdy wolności polityczney stanu, ani osobistej obarczać nie mogła.

4to. Aby Administracya rzeczy Publiczney zbliżona Woiewództwom, doskonałą będąc, nigdy od władzy Dozorczej zagarnioną, i podbitą być nie mogła.

Nakoniec: tak tę Administracyą rzeczy publicznych układać starać się będzie, aby kaźden Obywatel zdalny, choć nie bogaty, mógł się podjąć posługi swej Rzpltey, z tą jednak oszczędnością; aby intraty publiczne na dobro tylko Rzpltey używane, wystarczały na utrzymanie iey mocy zbroyney; której miący zbroynę, to jest Woyska Rzpltey stosowny rząd przepisze, aby żołnierz Rzpltey pożyteczny, a nigdy straszny swej Oyczyźnie i Obywatelstwu ciężki byź nie mógł. Gdyż to jest ważne dzieło, które Konfederacyi O. N. jest celem, i które roztropnie dokonane, poważną i szczęśliwą existencyą Rzpltey, pokoy trwały z Sąsiadami, i dobro rzetelne obywatelstwu, zabezpieczy i uwieczni.

HOLLADYA.

Z Rotterdamu dnia 10. Listopada. Świeże tu nadeszłe z Londynu doniesienia upewniają, że Rząd Angielski mimo chęci zostawiania iak najdłużej w obojętności, dozieraiać, że podchlebne od Narodu Francuskiego oświadczenia, które miały cale niewzruszać umysłów przez swoich Apostołów w Anglii lub Irlandyi, nie były w swej całej rzetelności zachowane, zapobiegaiąc więc dalszym skutkom wziął rezolucyą z pretextu swego Traktatu, który waruie nietykalność handlu rzeką *Skaldą* przy dokładnym tak na lądzie, iak na morzu uarmowaniu się oświadcza Narodowi Francuskiemu, iżby nieodwłocznie zaprzętał chęci dyktowania Prawa Narodom, oraz uwalniania lud od winnego swoim zwierchnościom posłuszeństwa. A ieżeliby w tym przewłoka być miała, lub gdyby odmówienie było z strony Francyi przychylenia się do takowego żądania dworu Londyńskiego, na ten czas Angielski Rząd przymuszonym będzie użyć mocy tak w celu ubeśpieczenia Państw Hallandyi i nietykalności handlu rzeką *Skaldą*, iako też i pozwolenia, aby się dalej szerzył oręż woysk Francuskich. Do poparcia skutecznie tej rezolucyi armowanie 28. okrętów liniowych, 12. fregat, i pomnożenie woyska lądowego jest nakazane. To już zaczęto. A Parlament Angielski, który być miał zwolany dopiero w miesiącu Stycznium, przez Proklamacyą nadzwyczajną konwokowany jest na dzień 13. Mca Grudnia R. bieżącego. Hollenderska także Rzplta nasza uzbraja się na wszelki ewent.

Nadeszła tu dziś wiadomość, że Generał *Dumourier* jest zawołany od Narodu Francuskiego do odebrania w osobie swej nowych ordynansów. — Wielu tu jest tego zdania, że Narod Francuski widząc te szanowne Anglii oświadczenia każe swoim woyskom Francuskim wrócić się do Francyi, tak od Renu bliskich Hollancyi Państw, iako i Sabaudyi.

To wszystko odkryje się przed Nowym Rokiem. A do tego już i tu nadeszły wiadomości o wzięciu miasta *Frankfurtu* przez woyska Pruskie, o opieraniu się mieszkańców tegoż miasta względem przyięcia Rządu Francuskiego, tudzież o niechęciach ludu Brabantskiego inney Rządu formy przyjmowania niżli dotąd była tych Prowincyi. — Zgola myli się opinia Narodu Francuskiego, gdyby drzewo jego wolności tak było żądane, i tak oczekiwane od mieszkańców Rzeszy Niemieckiej i sąsiadów, iak niektórzy rozgłaszali. W mniemaniu Francuzi Paryskiego Zjazdu byli, że skoro Moguncyą zdobędą, a Brabancya uwolniona od Rządu Austriackiego zostanie, zaraz powstaną Insurrekcyje nietylko w Państwach nad Rzeką Elbą, Renem, ale i Dunajem; teraz dowodami okazuje się, że mieszkańcy miast bliskich Renowi i Moguncyi nie mogą być namawiani do przyięcia wolności Francuskiej, gdy nadziei nie masz, aby się pomnażały gdzie daley Insurrekcyje. — W Paryżu mówić zaczynają, że mieszkańcy Rzeszy Niemieckiej nie mają ieszcze dosyć światła do nabrania smaku tej wielkiej wolności. Przeto nie są ieszcze godni, aby Francuzi za uszczęśliwienie ich, majątki i życie swoje na rzeź wytławiali.

BELGIUM.

Z Bruxelli d. 1. Grudnia. Mamy wiadomość, że Francuzi już Cytadellę Antwerpii wzięli. Garnizon poddał się w niewolę. — Piszą, że i *Namur* forteca po mocnym brońeniu się także dobyta. Zatym ieden tylko *Luxemburg* w Belgium ieszcze przy Austriakach. — Piszą że Generał *Staray* z rany w potyczce przy *Lowanium* odniesionej, miał umrzeć.

DONIESIENIA.

Kolęda na rok 1793. czyli iak żyć na świecie, znajduie się do sprzedania w Drukarni Pałacu Pruskim, na składzie u Michała Grölla, Franciszka Netto, Ludwika Kocho, i Macieja Szczepańskiego, na papierze niebieskim i białym kosztuie złoty ieden:

Donosi się publiczności, iż gdy od dwóch lat już, w Mieście i włości Niemierowskiej JW. JPana Wincentego Potockiego Podkomorzego W. Kor: dziedzicznej, a w Woiewodztwie Braclawskim, sytnowanej, ustanowiona jest propinacya, w Mieście wszystkim, ale po wsiach Chrzescianom tylko, powierzona. — Rząd teyże włości, chcąc oszczędzić familie rolnicze, dotąd propinacyą po wsiach zatrudnione, i do gruntowey ie pracy powrócić, postanowił; po karczmach, szynkach, i traktyerniach wiejskich, osadzać familie wolne Chrzescianskie, iakiegokolwiek wyznania. — Dominium ofiaruie kondycye następujące: 1mo. Mieszkanie wolne. 2do. utrzymanie budowli, przez Dominium. 3tio. Od piwa, wódki, i mio-

du procent przyzwoity do ugody. 4to. Od wybierania myta, grobelnego, i spaśnego, procent przyzwoity. 5to. Od owsa, siana, traktyeru i innych trunkow, prócz wyżej wyrażonych, żadney opłaty, na czas umówiony pretendować się nie będzie. 6to. Preferencya wdzierzeniu Młynow mieyscowych, lub poblizszych; za równą cenę gospodarzowi dana będzie. 7mo. Preferencya aręgowania dziesięciny sadowey w równey cenie, podobnieź będzie. — Kondycye, które się wyciągaia są następne. 1mo. Zeby Familia chcąca osieść w karczmie, traktyerze, lub szynku przynajmniey ze czterech osob złożona była, 2do. Zaświadczeniem *respectivé* od Parocha swoiey Religii, względem pocziwości i dobrych obyczajow opatrzoną być ma. 3tio. Zaświadczeniem od Zwizrzchności z pod której aktualnie wychodzi, że jest wolna, zawsze się rzetelnie obchodziła, i nie nikomu nie jest winna. 4to. Wyciągać się będzie Przysięga, na szczerosc, lub dostateczna kaucya. — Jest mieysce na umieszczenie podobnym sposobem po samych wsiach, przeszło ośmdzieściu Familii. — Donosi się przytym dla zachęcenia, że jest w Niemierowie prócz Kościoła Katolickiego, i kilka Greko-Uniackich, Kościół Luterski i Greko-Błahoczeſtywy. — Kto ma tedy ochotę, i sposob, podobne obowiązki przyjąć, może się udać w Warszawie do JP. Dużan w Domu IW. Potockiego, Podkomorzego W. Koron; na nowym świecie pod Nrem 1263. i 1264. Pod czas kontraktow w Dubnie do kassy tegoż JW. Potockiego P. W. K. w Brodach do JPana Krzepickiego, Ekonomu generalnego Włości Brodzkiej i Zbarazkiej, w Niemierowie do JPana Kapitana Luberadzkiego Gubernatora Włości Niemirowkiej, gdzie dalsze umowy doysć mogą.

W Wojewodztwie Łęczyckim, w dobrach dziedzicznych pewnego Obywatela zasiedli od kilku lat Rzemieślnicy krajowi i zagraniczni za kontraktami, których im nienaruszenie dziedzic tamtych dóbr dotrzymuje. Niejacy Kryſtjan Winhard Garbarz, który swoy kunszt traktował w mieście Goldap Prusko-Krolowieckim, tudzieź Krzysztof Richter Białokurnik rodem z Wrocławia, w teraźniejszym Oktobrowym kwartale przybywszy do tamtych dóbr z Warszawy, w nich za kontraktami trzechletnimi osiedli. Ci ludzie zabrawszy od dziedzica dóbr owych kilkaset złotych pieniędzy na początkowe zapomożenie, i skór bydłych kilkadziesiąt, tajemnym sposobem z pomienionych dóbr Garbarz przed dwiema tygodniami, a Białokurnik przed trzema, uszli, w prowadziwszy dziedzica w koszt znaczny na przysposobienie narzędzi Garbarskich, i urządzenie porządne Garbarni. Gdziekolwiekby więc ci ludzie niegodni wiary znajdowali się, uprasza się publiczności, a szczegolniey Cechow Garbarskich w Warszawie i w kraju będących, aby postrzeżeni ci ludzie doniesionemi byli na Poczte Łęczycką do JP. Jdzikowskiego Poczty w Łęczycy Sekretarza, a w Warszawie do JP. Jaworowskiego, w Kamienicy pod Nrem 274. przy ulicy Frecie stojącego lub do W. Stokowskiego, w Kamienicy Rydzyna, na ulicy Trebackiej, mieszkającego. Za co donosicielom iak nayprzyzwoitsza zapewnia się nagroda. —

Donosi się Publiczności o zaczynającym się kursie Babienia nazajutrz po nowym roku w Siemiatyczach, w zwykłym sposobie, że oprócz samego dla Białych głów przez 3. miesiące wikt, nauka, mieszkanie, opał nic kosztować nie będzie z miłofirdzia Dziedzicow względnych na dobro naywiększe swoich Włościanow.